

Igor V. Паризький<sup>1</sup>, Віталій В. Дончик<sup>2</sup>,

## ОЦІНКА ПЕРЕДУМОВ ФОРМУВАННЯ ДЕПОЗИТНИХ ВКЛАДЕНЬ НАСЕЛЕННЯ У БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВАХ

*У статті розглянуто передумови формування депозитних вкладень населення у банківських установах. Розкрито структуру депозитних вкладів фізичних осіб за 2016-2020 роки. Доведено, що найбільшим ресурсом для формування прийнятної розміру фінансових вкладень є ресурси фізичних осіб, тобто заощадження домогосподарств. Заощадження фізичних осіб формуються за рахунок отримуваних домогосподарствами доходів та витрат, а також фінансових пропозицій, щодо інвестування, які пропонуються банківською системою чи фінансовими установами. Проаналізовано розмір та динаміку зміни доходів населення України за 2016-2020 роки. Встановлено, що найбільший приріст сукупних ресурсів – доходів громадян за досліджуваний період (2016-2020 роки) відбувався за рахунок таких ресурсів як - оплата праці. В той же час якщо порівнювати доходи населення у зарубіжних країнах, то частка грошових доходів від оплати праці є стабільно високою і складає в середньому 65-70% від усіх надходжень. Проаналізовано структуру витрат населення України за 2016-2020 роки з розрахунку на одну сім'ю. Встановлено, що понад 50% витрат громадян – це витрати на продовольчі товари.*

*Проаналізувавши динаміку доходів та витрат домогосподарств України протягом 2016-2020 років зазначимо, що ті кошти, які залишились невикористаними можуть спрямовуватися на формування заощаджень населення з подальшим інвестуванням.*

*Ключові слова:* доходи, витрати, заощадження, депозити, вкладення у банківські установи, фінансова система.

*Табл. 4. Літ. 13.*

*DOI: 10.32752/1993-6788-2022-1-248-249-49-56*

Igor V. Paryzkyi, Vitaliy V. Donchik

## ASSESSMENT OF THE PREREQUISITES FOR THE FORMATION OF DEPOSITS OF THE POPULATION IN BANKING INSTITUTIONS

*The article examines the prerequisites for the formation of deposit deposits of the population in banking institutions. The structure of deposit deposits of individuals for 2016-2020 is disclosed. It has been proven that the largest resource for forming an acceptable amount of financial investments is the resources of individuals, that is, household savings. Savings of individuals are formed at the expense of incomes and expenses received by households, as well as financial proposals for investments offered by the banking system or financial institutions. The size and dynamics of changes in the income of the population of Ukraine for 2016-2020 have been analyzed. It was established that the largest increase in aggregate resources - income of citizens during the researched period (2016-2020 years) occurred at the expense of such resources as wages. At the same time, if we compare the incomes of the population in foreign countries, the share of cash income from wages is consistently high and is on average 65-70% of all incomes. The structure of expenditures of the population of Ukraine for 2016-2020 per family was analyzed. It has been established that more than 50% of citizens' expenses are expenses for food products.*

*Having analyzed the dynamics of incomes and expenses of Ukrainian households during 2016-2020, we note that those funds that remained unused can be directed to the formation of savings of the population with further investment.*

<sup>1</sup> National Academy of Management. Kyiv. Ukraine.

<sup>2</sup> National Academy of Management. Kyiv. Ukraine.

**Keywords:** *income, expenses, savings, deposits, investments in banking institutions, financial system.*

**Peer-reviewed, approved and placed:** 10.03.2022.

**Постановка проблеми.** Наявність вільних коштів у фізичних осіб сприяє їх вкладенню у найбільш прибуткові активи. Таким чином готівкові кошти, які перебувають у населення виступають основою формування ресурсної бази та фундаменту для становлення та розвитку депозитних вкладень. Оперуючи вільними коштами фізичні особи можуть здійснювати фінансові операції, найпоширенішими є операції депозитних вкладень. Здійснюючи депозитні вкладення фізичні особи здійснюють пасивне інвестування, а фінансові установи, які в подальшому розпоряджаються отриманими коштами здійснюють активне інвестування. Отримані фінансові ресурси спрямовуються фінансовими установами на реалізацію інвестиційних проєктів, видачу кредитів фізичним та юридичним особам тощо. Таким чином кругообіг фінансових ресурсів запускає роботу всієї фінансової системи країни, а здійснення фінансових операцій фізичними особами є важливим інструментом цього механізму.

Залучені фінансові кошти у вигляді депозитних вкладень є передумовою сформованих заощаджень фізичних осіб. Варто зазначити, що більшості країн світу є сформованою культура заощаджень. Споконвіку населення намагалось відкласти, зберегти кошти, сформувавши «фінансову подушку», утворивши певний запас грошей на майбутнє. Згодом постало питання не тільки накопичення коштів, а й їх примноження. Саме тоді і виникло питання інвестування заощаджень. Люди усвідомили потребу та важливість здійснення депозитних вкладів з метою убезпечення у майбутньому від негараздів та економічних криз. Як правило фізичні особи користуються більш простими формами інвестування заощаджень, це найпростіше: вкладання в нерухомість та депозитні вкладення на короткостроковий період. Однак важливо розуміти які передумова та першопричини здійснення вкладів є рушійною силою.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Значну увагу питанням здійснення фінансових операцій фізичних осіб у зарубіжних фінансових установах досліджували: Береславська О.І., Козюк В.В., Косова Т.Д. [4], Корнеєв М.В., Нам В.Г. [12], Штулер І.Ю. [12] та інших. Проблема законодавчого регулювання валютних операцій фізичних осіб здійснювалась Боринсенкова А.В., Буткевич С.А., Гарбінська-Руденко А. В. та інші.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. Найбільш поширеним видом збереження заощаджень є розміщення депозитних вкладів фізичних осіб у банківських чи фінансових установах. Передумовами формування депозитних вкладень населення у банківських установах є доходи та витрати фізичних осіб, а також можливість здійснювати заощадження. Оцінка цих показників визначає ефективність роботи фінансової системи країни та довіру населення до фінансових та банківських установ в Україні та світі. Саме це і визначило необхідність даного дослідження.

**Метою дослідження** є передумова формування депозитних вкладень населення у банківських установах.

Виклад основного матеріалу. Важливою умовою для здійснення депозитних вкладів фізичних осіб у банківських чи фінансових установах є депозитна політика фінансової установи. Загалом депозитну політику можна розглядати в трьох аспектах, таких як:

- процес залучення депозитних вкладів;
- комплекс заходів фінансової установи щодо власної прибутковості та платоспроможності;
- план дій по залученню заощаджень фізичних осіб [2, С. 237].

Для того, щоб оцінити передумови формування депозитних вкладень населення у банківських установах потрібно визначити структуру депозитних вкладів. В таблиці 1. наведено інформацію щодо структури депозитних вкладів фізичних осіб за 2016-2020 роки.

**Таблиця 1. Структура та динаміка депозитних вкладів фізичних осіб за 2017-2020 роки, розраховано за даними [6, 7, 9]**

| Показник                                                                         | Од. виміру    | 2017   | 2018   | 2019    | 2020    |
|----------------------------------------------------------------------------------|---------------|--------|--------|---------|---------|
| Обсяг депозитів, залучених банками України (млн грн), у т. ч. за рахунок коштів: | млн. грн.     | 898844 | 932967 | 1071666 | 1348130 |
|                                                                                  | темп приросту | -      | +3,8   | +14,9   | +25,8   |
| Фінансових корпорацій                                                            | млн. грн      | 28539  | 28234  | 31352   | 38202   |
|                                                                                  | темп приросту | -      | -1,1   | +11,0   | +21,8   |
| Органів державного управління                                                    | млн. грн      | 22914  | 23022  | 20924   | 30123   |
|                                                                                  | темп приросту | -      | +0,4   | -9,2    | +43,9   |
| Нефінансових корпорацій                                                          | млн. грн      | 343758 | 342503 | 433731  | 549488  |
|                                                                                  | темп приросту | -      | -0,4   | +26,6   | +26,6   |
| Домашніх домогосподарств                                                         | млн. грн      | 503633 | 539208 | 585660  | 730317  |
|                                                                                  | темп приросту | -      | +7,0   | +8,6    | 24,7    |

Аналіз таблиці 1. доводить, що найбільший приріст загального обсягу депозитів, залучених банками України за досліджуваний період відбувся у 2020 році – зростання відбулося на 25,8%. В тому числі, у 2020 році найбільшого зростання відбулося за рахунок коштів фінансових корпорацій (+21,85%), органів державного управління (+43,9%), нефінансових корпорацій (+26,6%) та домашніх господарств (+24,7%). Найгіршими роками з точки зору динаміки приросту загального обсягу депозитів, залучених банками України за досліджуваний період був 2018 рік, де приріст склав за рахунок коштів органів державного управління (+0,4%) та домашніх господарств (+7%). А за рахунок коштів фінансових корпорацій відбулося скорочення у 2020 році - на 1,1% та нефінансових корпорацій – на 0,4%.

Загальновідомо, що найбільшим ресурсом для формування прийнятного розміру фінансових вкладень є ресурси фізичних осіб, тобто заощадження

домогосподарств. Саме тому, наступним етапом нашої роботи є вивчення основних джерел формування заощаджень фізичних осіб.

Заощадження фізичних осіб формуються за рахунок отримуваних домогосподарствами доходів та витрат, а також фінансових пропозицій, щодо інвестування, які пропонуються банківською системою чи фінансовими установами.

Для того, щоб визначити джерела формування депозитних вкладень населення у банківських установах потрібно проаналізувати розмір та динаміку зміни доходів населення України за досліджуваний період.

В таблиці 2 наведено інформацію щодо структури, розміру та динаміки зміни доходів населення України за 2016-2020 роки.

**Таблиця 2. Структура, розмір та динаміка зміни доходів населення України за 2016-2020 роки, розраховано за даними [6, 7, 9]**

| Показники                                                                                                                                                     | Роки   |        |        |         |         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|--------|--------|---------|---------|
|                                                                                                                                                               | 2016   | 2017   | 2018   | 2019    | 2020    |
| <b>Сукупні ресурси в середньому за місяць у розрахунку на одне домогосподарство, грн.</b>                                                                     | 6238,8 | 8165,2 | 9904,1 | 12118,5 | 12432,3 |
| <b>Структура сукупних ресурсів домогосподарств, у %</b>                                                                                                       |        |        |        |         |         |
| Грошові доходи                                                                                                                                                | 86,0   | 87,5   | 89,9   | 92,0    | 93,9    |
| - оплата праці                                                                                                                                                | 46,7   | 52,4   | 54,5   | 57,3    | 58,3    |
| - доходи від підприємницької діяльності та самозайнятості                                                                                                     | 5,2    | 4,4    | 6,0    | 6,5     | 5,8     |
| - доходи від продажу сільськогосподарської продукції                                                                                                          | 2,9    | 3,0    | 2,5    | 2,4     | 2,2     |
| - пенсії, стипендії, соціальні допомоги, надані готівкою                                                                                                      | 23,1   | 20,2   | 19,9   | 19,2    | 20,8    |
| - грошова допомога від родичів, інших осіб та інші грошові доходи                                                                                             | 8,1    | 7,5    | 7,0    | 6,6     | 6,8     |
| Вартість спожитої продукції, отриманої з особистого підсобного господарства та від самозаготівель                                                             | 4,8    | 4,0    | 3,8    | 3,6     | 3,3     |
| Пільги та субсидії безготівкові на оплату житлово-комунальних послуг, електроенергії, палива                                                                  | 4,7    | 4,7    | 2,8    | 0,7     | 0,2     |
| Пільги безготівкові на оплату товарів та послуг з охорони здоров'я, туристичних послуг, путівок на бази відпочинку тощо, на оплату послуг транспорту, зв'язку | 0,4    | 0,4    | 0,4    | 0,4     | 0,2     |
| Інші надходження                                                                                                                                              | 4,1    | 3,4    | 3,1    | 3,3     | 2,4     |

Примітка: Дані наведено без урахування частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Аналіз таблиці 2 доводить, що найбільший приріст сукупних ресурсів — доходів громадян за досліджуваний період (2016-2020 роки) відбувався за рахунок

таких ресурсів як оплата праці. Частка цього джерела формування доходів населення України з 2016 року по 2020 рік змінювалася. Зокрема у 2016 році у відсотковому вираженні ця частка становила 46,7%, а у 2020 році уже 58,3%.

Інші ресурси джерел формування доходів населення України з 2016 року по 2020 рік не були такими значними. До прикладу, таке джерело як «Вартість спожитої продукції, отриманої з особистого підсобного господарства та від самозаготівель» протягом досліджуваного періоду скорочувалось. А саме у 2016 році частка цього ресурсу складала 4,8% а у 2020 році лише 3,3% - тобто скорочення відбулось на 0,5%. Таке джерело як «Пільги та субсидії безготівкові на оплату житлово-комунальних послуг, електроенергії, палива» протягом досліджуваного періоду дуже скоротилось. А саме у 2016 році частка цього ресурсу складала 4,7% а у 2020 році уже лише 0,2% - тобто скорочення відбулось на 4,5%. Таке джерело як «Пільги безготівкові на оплату товарів та послуг з охорони здоров'я, туристичних послуг, путівок на бази відпочинку тощо, на оплату послуг транспорту, зв'язку» протягом досліджуваного періоду теж зазнали скорочень. А саме у 2016 році частка цього ресурсу складала 0,4%, а у 2020 році - 0,2%, тобто скорочення відбулось на 0,2%. Таке джерело як «Інші надходження» протягом досліджуваного періоду теж скоротилось. А саме у 2016 році частка цього ресурсу складала 4,1%, а у 2020 році уже лише 2,4% - тобто скорочення відбулось на 1,7%. Варто зазначити, що скорочення доходів громадян за досліджуваний період (2016-2020 роки) було викликано пандемією Covid-19, коли більшість громадян зазнали зниження доходів.

В той же час якщо порівнювати доходи населення у зарубіжних країнах, то частка грошових доходів від оплати праці є стабільно високою і складає в середньому 65-70% від усіх надходжень.

Що стосується оплати праці в Україні, то її розмір залишає бажати кращого. Проте, щоб співрозмірно порівнювати доходи та заощадження фізичних осіб, котрі можна спрямовувати на формування депозитних вкладень населення у банківських установах потрібно проаналізувати динаміку та структуру сукупних витрат населення протягом 2016-2020 років.

У таблиці 3. наведено інформацію щодо структури сукупних, розміру та динаміки витрат населення України за 2016-2020 роки.

**Таблиця 3. Структура сукупних витрат, розмір та динаміка зміни витрат населення України за 2016-2020 роки, розраховано за даними [6, 7, 9]**

| Показники                                                         | Роки    |         |         |         |         |
|-------------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|
|                                                                   | 2016    | 2017    | 2018    | 2019    | 2020    |
| <b>Сукупні витрати, млн. грн.</b>                                 | 2541091 | 2652082 | 3248730 | 3699346 | 4000467 |
| <b>Структура сукупних витрат домогосподарств, %</b>               |         |         |         |         |         |
| - придбання товарів та послуг                                     | +20,1   | +20,9   | +22,3   | +18,1   | +18,3   |
| - доходи від власності (сплачені)                                 | +33,7   | +35,8   | +38,4   | +31,2   | +32,5   |
| - поточні податки на доходи, майно та сплачені поточні трансферти | +22,6   | +24,1   | +25,98  | +22,43  | +23,1   |

Примітка: Дані наведено без урахування частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Аналіз таблиці 3 доводить, що найбільший приріст сукупних витрат громадян за досліджуваний період (2016-2020 роки) відбувався за рахунок таких витрат як сплачені доходи від власності. Частка цього джерела витрат населення України з 2016 року по 2020 рік змінювалася. Зокрема у 2016 році у відсотковому вираженні ця частка становила 33,7%, у 2018 році – 38,4%, а у 2020 році уже 32,5%. Інші джерела витрат населення України з 2016 року по 2020 рік теж були значними. До прикладу, таке джерело витрат як «Придбання товарів і послуг» протягом досліджуваного періоду скорочувалось. А саме у 2016 році частка цих витрат складала 20,1% а у 2020 році уже 18,3% - тобто скорочення відбулось на 1,8%. Таке джерело як «Поточні податки на доходи, майно та сплачені поточні трансферти» протягом досліджуваного періоду змінювались. А саме у 2016 році частка цих витрат складала 22,6%, у 2018 році – 25,9%, а у 2020 році уже 23,1%. Тобто скорочення у 2020 році у відношенні до 2016 року склало 0,5%.

Варто зазначити, що зміна витрат громадян за досліджуваний період (2016-2020 роки) було викликано пандемією Covid-19, коли більшість громадян вимушені були здійснювати більше витрат, оскільки значно витрачалось коштів на придбання ліків, харчування, оплату комунальних послуг. Саме тому важливо дослідити також структуру сукупних витрат населення, що визначити на що саме найбільше витрачали фізичні кошти населення протягом 2016 року по 2020 рік.

У таблиці 4. наведено інформацію щодо структури витрат населення України за 2016-2020 роки з розрахунку на одну сім'ю.

**Таблиця 4. Структура витрат населення України та динаміка їх зміни за 2016-2020 роки з розрахунку на одну сім'ю, розраховано за даними [6, 7, 9]**

| Показники                                               | Роки    |        |        |        |        |
|---------------------------------------------------------|---------|--------|--------|--------|--------|
|                                                         | 2016    | 2017   | 2018   | 2019   | 2020   |
| <b>Сукупні витрати з розрахунку на одну сім'ю, грн.</b> | 6998, 2 | 7139,4 | 8308,6 | 9670,2 | 10 231 |
| <b>Частка сукупних витрат домогосподарств, %</b>        | 92,8    | 92,9   | 92,0   | 91,3   | 92,1   |
| - придбання продовольчих товарів                        | 52,6    | 52,7   | 52,8   | 51,7   | 50,0   |
| - придбання непродовольчих товарів та послуг            | 40,8    | 40,2   | 39,2   | 39,6   | 40,1   |
| Оплата житла та послуг                                  | 15,1    | 15,4   | 13,9   | 13,0   | 13,1   |
| Неспоживчі сукупні витрати                              | 6,8     | 7,1    | 8,0    | 8,7    | 8,4    |

Примітка: Дані наведено без урахування частини тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Аналіз таблиці 4 доводить, що найбільшу частку сукупних витрат громадян у розрахунку на одну сім'ю за досліджуваний період (2016-2020 роки) займають такі витрати як придбання продовольчих товарів. Частка цього джерела витрат для сімей з 2016 року по 2020 рік хоч і змінювалася, проте не надто сильно. Загалом частка таких витрати як придбання продовольчих товарів протягом 2016 року по 2020 роки стабільно займала



понад половину бюджету домогосподарства. Зокрема у 2016 році у відсотковому вираженні ця частка становила 52,6%, у 2018 році – 52,8%, а у 2020 році уже 50%. Іншим значним джерелом витрат громадян у розрахунку на одну сім'ю з 2016 року по 2020 рік було придбання непродовольчих товарів та послуг. Ці витрати протягом досліджуваного періоду залишались незмінними. А саме у 2016 році частка цих витрат складала 40,8%, а у 2020 році уже 40,1% – тобто скорочення відбулось на 0,8%. Таке джерело як «Оплата житла та послуг» протягом досліджуваного періоду змінювались. А саме у 2016 році частка цих витрат складала 15,1%, у 2018 році – 13,9%, а у 2020 році уже 13,1%. Тобто зростання частки витрат на оплату житла та послуг у 2020 році у відношенні до 2016 року склало 1,6%.

Як бачимо з таблиці 4 понад 50% витрат громадян – це витрати на продовольчі товари, тобто продукти харчування. Якщо з розглядати цю частку витрат з зарубіжними країнами, то частка цих витрат в Європі складає до 25%, у США – до 10%. Загалом у США, ті сім'ї які витрачають на продукти харчування понад 33% свого бюджету – вважаються бідними. Якщо розглядати таку структуру витрат як «Непродовольчі товари та послуги» у розрізі, то варто відмітити, що найменше сім'ї витрачають на оплату освіти (приблизно 1,1%) та відпочинок і культуру (приблизно 1,6%).

Проаналізувавши динаміку доходів та витрат домогосподарств України протягом 2016-2020 років зазначимо, що ті кошти, які залишились невикористаними можуть спрямовуватися на формування заощаджень населення з подальшим інвестуванням.

**Висновки.** Отже, проаналізувавши передумови формування депозитних вкладень населення у банківських установах встановимо, що в Україні є потенціал, хоч і незначний для здійснення вкладень як в Україні так і за її межами. Варто зазначити, що бажання здійснювати депозитні вкладення населення у банківських установах викликано тим, що кошти розміщені на депозиті можна зберегти. Адже таким чином вдасться погасити за рахунок процентних нарахувань, хоча б частина інфляції. Звичайно, можна отримати більше коштів у тому випадку, якщо вкладати кошти у більш ризикові активи. Однак населення менш схильне до ризикових операцій та віддає перевагу більш стабільним та надійним вкладенням, навіть якщо вони менш прибуткові.

1. Алексеенко М.Д., Денисенко А.В. Удосконалення валютного законодавства та лібералізація валютного ринку. Наукові праці НДФІ. 2018. Вип. 2. С. 17–19.

2. Д'яконов К.Н. Депозитний ринок України: чи захищені банки та вкладники? // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету / К. М. Д'яконов // Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. 2015. С. 235–238.

3. Зняття валютних обмежень та лібералізація руху капіталу. Як і коли? (13 жовтня 2015 р.) [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ces.org.ua/wp-content/uploads/2015/10/ces-capital-controls-report.pdf>

4. Косова Т.Д., Терещенко О.В. Трансмісійні механізми впливу лібералізації валютного регулювання на функціонування національної економіки: інвестиційний аспект // Інвестиції: практика та досвід. 2021. №16. С. 26-32

5. Національний банк України / Офіційне інтернет-представництво [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.bank.gov.ua>

6. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: [https://ukrstat.org/uk/express/expres\\_u.html](https://ukrstat.org/uk/express/expres_u.html) (дата звернення 22.11.2021). 3
7. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk/ovdp>
8. Резніченко Є. Закордонні депозити для українців: дешево, але дуже надійно [Електронний режим] Ресурс доступу: [http://www.bankchart.com.ua/depoziti/statti/zakordonni\\_depoziti\\_dlya\\_ukrayintsiv\\_deshevo\\_ale\\_duzhe\\_nadiyno](http://www.bankchart.com.ua/depoziti/statti/zakordonni_depoziti_dlya_ukrayintsiv_deshevo_ale_duzhe_nadiyno)
9. Статистичний бюлетень НБУ. URL: [http://www.bank.gov.ua/Statist/electronic%20bulletin/el\\_bul\\_102008.pdf](http://www.bank.gov.ua/Statist/electronic%20bulletin/el_bul_102008.pdf)
10. Українцям спростили відкриття рахунків за кордоном <https://finclub.net/ua/news/ukrainsiam-sprostyly-vidkryttia-rakhunkiv-za-kordonom.html>
11. <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/>
12. Штулер І.Ю., Нам В.Г. Потенціал банківської системи в сучасних цифрових умовах// Актуальні проблеми економіки. 2020. №6. С. 79-86
13. Хіміч А.В., Штулер І.Ю. Сучасні тенденції та інновації на ринку банківських послуг та проблеми впровадження банківських інновацій в Україні// Актуальні проблеми економіки. 2020. № 10. С. 51-61

1. Alekseenko M.D., Denysenko A.V. Udoskonalennia valiutnoho zakonodavstva ta liberalizatsiia valiutnoho rynku. Naukovi pratsi NDFI. 2018. Vyp. 2. S. 17—19.
2. Diakonov K.N. Depozytnyi rynek Ukrainy: chy zakhyshcheni banky ta vkladnyky? // Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu / K. M. Diakonov // Naukovyi visnyk mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. 2015. S. 235—238.
3. Zniattia valiutnykh обмежен та liberalizatsiia rukhu kapitalu. Yak i koly? (13 zhovtnia 2015 r.) [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <http://ces.org.ua/wp-content/uploads/2015/10/ces-capital-controls-report.pdf>
4. Kosova T.D., Tereshchenko O.V. Transmissiini mekhanizmy vplyvu liberalizatsii valiutnoho rehuluvannia na funktsionuvannia natsionalnoi ekonomiky: investytsiinyi aspekt // Investysii: praktyka ta dosvid. 2021. №16. S. 26-32
5. Natsionalnyi bank Ukrainy / Ofitsiine internet-predstavnytstvo [Elektronnyi resurs]. Rezhym dostupu: <http://www.bank.gov.ua>
6. Ofitsiinyi sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy. URL: [https://ukrstat.org/uk/express/expres\\_u.html](https://ukrstat.org/uk/express/expres_u.html)
7. Ofitsiinyi sait Ministerstva finansiv Ukrainy. URL: <https://mof.gov.ua/uk/ovdp>
8. Reznichenko Ye. Zakordonni depozyty dlia ukraintsiv: deshevo, ale duzhe nadiino [Elektronnyi rezhym] Resurs dostupu: [http://www.bankchart.com.ua/depoziti/statti/zakordonni\\_depoziti\\_dlya\\_ukrayintsiv\\_deshevo\\_ale\\_duzhe\\_nadiyno](http://www.bankchart.com.ua/depoziti/statti/zakordonni_depoziti_dlya_ukrayintsiv_deshevo_ale_duzhe_nadiyno)
9. Statystychnyi biuleten NBU. URL: [http://www.bank.gov.ua/Statist/electronic%20bulletin/el\\_bul\\_102008.pdf](http://www.bank.gov.ua/Statist/electronic%20bulletin/el_bul_102008.pdf)
10. Ukrainsiam sprostyly vidkryttia rakhunkiv za kordonom <https://finclub.net/ua/news/ukrainsiam-sprostyly-vidkryttia-rakhunkiv-za-kordonom.html>
11. <https://index.minfin.com.ua/ua/economy/gdp/>
12. Shtuler I.Iu., Nam V.H. Potentsial bankivskoi systemy v suchasnykh tsyfrovyykh umovakh// Aktualni problemy ekonomiky. 2020. №6. s. 79-86
13. Khimich A.V., Shtuler I.Iu. Suchasni tendentsii ta innovatsii na rynku bankivskykh posluh ta problemy vprovadzhenia bankivskykh innovatsii v Ukraini// Aktualni problemy ekonomiky. 2020. № 10. 51-61